

Posudek bakalářské práce
Terezy Esterlové

Metodika hry na housle Emanuela Ondříčka ve světle tradice houslových škol 19. století

Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta – Ústav hudební vědy
Praha 2011

Ústředním tematickým východiskem bakalářské práce Terezy Esterlové se stala metodika hry na housle z roku 1929 shrnující zkušenosti skladatele a houslového virtuóza i pedagoga Emanuela Ondříčka. Stala se ovšem pro autorku nejen jedním z návodů, jak získat určité dovednosti v ovládnání hry na nástroj, ale pramenem vypovídajícím k mnohem širšímu okruhu inspirativně pokládaných otázek. Tak jako je např. Smetanův žák Jiránek v klavírním oboru pokládán za dědice tradice 19. století (časově přesahujícího tuto dobu) a jejího pojetí výkonného umělce jako interpreta či virtuóza, což nutně nemusí vylučovat jedno druhé, tak i Emanuel Ondříček je oprávněně takto vřazen do zmíněného kontextu. Proto autorka věnovala heuristickou a výkladovou pozornost vybraným relevantním houslovým metodikám celého 19. století s akcentem na hledání jistých možných podobností i specifík vyhraňujících se případně jako česká houslová škola. Dále už ponechám stranou popis formálního uspořádání práce a jejího obsahového výčtu a zdůrazním jen ty momenty, které, jak už naznačeno, vypovídají o vědecké invenci kandidátky sahající nad využití těchto pramenů z hlediska výkladu pedagogické propedeutiky houslové hry (i když i ta v práci nechybí).

S trochou nadsázky to může vypadat, jako by hlavním podnětem směřování autorčina tvůrčího uvažování byl už samotný titul Ondříčkovy nepřiliš rozsáhlé práce: *The Mastery of Tone-Production and Expression* (práce je z doby jeho působení v USA) s důrazem na slova *Tone-Production* a *Expression*. Kandidátka se snaží hledat a interpretovat ty momenty, kdy konkrétní metodika může (ale vždy nemusí) vypovídat o zvukovém nástrojovém ideálu určité doby ve vazbě na typ kompoziční struktury v jejich oboustranně se ovlivňujícím vztahu – proto např. zevrubně zkoumá i Ondříčkův koncertní repertoár stejně jako reflexi jeho interpretace v dobové kritice, což spolu s jeho houslovou metodikou mj. substituují i neexistující resp. sporadicky se vyskytující nekvalitní zvukové záznamy. Pro výpověď o akustickém a estetickém interpretačním ideálu resp. představě ve vztahu ke kompoziční struktuře v konkrétní době, již v sobě zahrnuje Ondříčkova metodika, pak mohou mít hodnotu pramene sem vřazené krátké kompozice pro nácvik výrazu neseného tónovou kulturou (produkovaným zvukem) houslové hry. Jde nejen o ukázky z děl jiných skladatelů s příslušným komentářem, ale zejm. o Ondříčkovy vlastní drobné skladby s poetickými programními tituly, jež mají za úkol předem naladit interpretovu zvukovou představivost v duchu asociativního hudebního slyšení pěstovaného 19. stoletím a vést ho ke zvukové realizaci odpovídající asociovanému výrazu.

Tolik jen stručně dva příklady ukazující na možnosti – v kontextu literatury o metodikách nástrojové výuky dosud více méně opomíjené – jejich zhodnocení a využití jako pramene pro dějiny dobové interpretace a recepce.

Tereza Esterlová prokázala ve své bakalářské práci vytříbený smysl pro kritickou práci s prameny, vědeckou invenci při hledání možných otázek a odpovědí, které zpracovávaný materiál nabízí. Její práci, jež svým výkonem překračuje požadavky kladené na práci bakalářskou, doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: výborně.